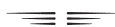

The Storyteller

VERHALEN OVER LEVEN EN MUZIEK

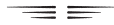

Dave Grohl

vip

INTRO

DRAAI DE VOLUMEKNOP OPEN

Ik vergeet weleens hoe oud ik al ben.

Mijn hoofd en mijn hart houden me voor de gek. Ze bedriegen me met de valse illusie van jeugd door de wereld elke dag te bekijken met de idealistische, ondeugende ogen van een opstandig kind dat geniet van de kleine dingen in het leven.

Ik hoef natuurlijk alleen maar even in de spiegel te kijken om te zien dat ik niet meer dat joch met de grote platenverzameling ben dat uur na uur op een goedkope gitaar stond te raggen om te ontkomen aan de beperkingen en verwachtingen en het voorverpakte witte brood van de buitenwijk in Virginia waar ik opgroeide. Ik zie een verweerde glimlach en tanden die zijn gehavend omdat ik altijd met het glazuur tegen microfoons sta te beuken. Ik zie enorme wallen onder mijn ogen, het gevolg van decennia van jetlag en mijn gewoonte om slaap op te offeren om nog wat langer van het leven te genieten. Ik zie plukjes grijs in mijn baard. En voor al die dingen ben ik dankbaar.

Ze vroegen of ik wilde optreden tijdens het grote concert om geld in te zamelen voor de slachtoffers van orkaan Sandy. De show werd op 12-12-12 gehouden in Madison Square Garden in New York City en de line-up was als de Mount Rushmore van de popmuziek.

Paul McCartney, The Rolling Stones, The Who, Roger Waters en talloze andere wereldberoemde bands en artiesten zouden optreden. De promotor nodigde me uit om naar de *greenroom* te komen om met een aantal van die iconen te poseren met fans die grote bedragen hadden gedoneerd. Een eervol verzoek, en ik wilde graag mijn medewerking verlenen. Toen ik backstage door een doolhof van gangen liep, stelde ik me voor dat ik uiteindelijk in een ruimte zou uitkomen die bol stond van de rock-'n-rollgeschiedenis. Dat al die sterren in leren jasjes en met Britse accenten daar zouden staan als basisscholieren die poseren voor een klassenfoto. Maar toen ik binnenkwam, zag ik maar twee artiesten. Ze stonden zo ver bij elkaar uit de buurt als maar mogelijk was. De ene had de flonkerende uitstraling van een spiksplinternieuwe luxeauto: perfect geverfd en gecoiffeerd haar, een nepbruin kleurtje, en een recent gerenoveerde glimlach die eruitzag als die op een doosje kauwgum. Deze overduidelijke poging om het verouderingsproces af te wenden had een averechts effect, want hij zag eruit als een oude muur met een laagje verf te veel. De andere rocker was als een uitgebrande vintage raceauto. Steil grijs haar, diepe, gekerfde rimpels die hem een woedende aanblik gaven, een gebit dat nog van George Washington had kunnen zijn en een zwart T-shirt dat zo nauw rond zijn ingevallen borst sloot dat je meteen zag dat het hem allemaal geen ene moer kon schelen.

Het zou een cliché zijn om te zeggen dat ik een epifanie had, maar ik zag in een flits mijn eigen toekomst en besloot dat ik zou worden als die tweede rockster. Dat ik de komende jaren zou koesteren door te genieten van de tol die ze van me zouden vragen. Dat ik ernaar zou streven om die roestige sportauto te worden, hoe vaak ik ook startkabels nodig zou hebben om in beweging te komen. Niet alles hoeft te glimmen. Als je een Pelham Blue Gibson Trini Lopez pas na vijftig jaar uit de gitaarkoffer haalt, ziet het instrument eruit alsof het net uit de fabriek komt. Maar als je hem in je handen neemt, aan de zon laat zien, hem laat ademen, erop zweet en er

verdomme op SPEELT, krijgt de gitaar uiteindelijk een unieke tint. Elk instrument verouderd op zijn eigen manier. Dat is wat ik 'schoonheid' noem. Niet de flonkering van gestroomlijnde perfectie, maar de versleten schoonheid van individualiteit, tijd en wijsheid.

Verbijsterend genoeg is mijn geheugen relatief ongeschonden. Ik heb al van kinds af aan de gewoonte om mijn leven niet bij te houden in maanden of jaren, maar in muzikale ontwikkelingen. Mijn brein herinnert zich specifieke momenten en plaatsen aan de hand van songs, albums en bands. Vanaf de radiozenders van de jaren zeventig tot aan alle microfoons waarachter ik heb plaatsgenomen, kan ik je op basis van de eerste maten van al die liedjes die vanuit de speakers mijn ziel hebben beslopen antwoord geven op de vragen wie, wat, waar en wanneer. Of op basis van de liedjes die vanuit mijn ziel jouw speakers beslopen. De herinneringen van sommige mensen worden getriggerd door smaak. Bij anderen zijn het beelden of geuren. Mijn geheugen wordt aangestuurd door geluid dat wordt afgespeeld als een nog niet voltooide mixtape die staat te popelen om te worden gehoord.

Hoewel ik nooit 'spullen' heb verzameld, verzamel ik wel momenten. In die zin trekt mijn leven dagelijks aan mijn ogen en oren voorbij. Ik heb geprobeerd in dit boek een aantal van die momenten zo goed mogelijk op te roepen. Deze herinneringen uit alle perioden van mijn leven staan uiteraard bol van muziek. Soms zijn ze nogal luidruchtig.

Draai de volumeknop open en luister.

DEEL EEN

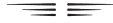

HET PODIUM
WORDT OPGEBOUWD

DNA
LIEGT
NIET

‘Pap, ik wil leren drummen.’

Ik wist dat het eraan zat te komen.

Mijn achtjarige dochter Harper stond me met haar grote bruine ogen nerveus aan te kijken als Cindy Lou uit *How the Grinch Stole Christmas* met een paar van mijn versplinterde drumstokken in haar handje. De tweede van mijn drie dochters, mijn *mini-me*, de dochter die in fysiek opzicht het meest op me lijkt. Ik had altijd geweten dat ze ooit belangstelling voor muziek aan de dag zou leggen, maar... drums? Dat is wel heel erg alsof je onderaan begint, als jongste bediende in de postkamer.

‘Drummen?’ vroeg ik met opgetrokken wenkbrauwen.

‘Ja!’ kirde ze met een brede grijns. Ik dacht er even over na. Ik voelde een ballon van emoties in mijn keel en vroeg: ‘Oké, en je wilt zeker dat ik het je leer?’ Ze schuifelde op haar geruite Vans, knikte verlegen en zei: ‘Als het kan.’ Ik werd bevangen door een golf van vaderlijke trots en glimlachte van oor tot oor. We knuffelden en liepen hand in hand naar boven, naar het oude drumstel in mijn werkkamer. Dit sentimentele Hallmark-moment van het soort waarvan ze hyperemotionele spotjes maken voor tijdens de Super Bowl (en waarbij zelfs de stoerste trucker het niet

drooghoudt) is een herinnering die ik voor de rest van mijn leven zal koesteren.

Zodra we in mijn werkkamer waren, bedacht ik dat ik zelf nooit les had gehad en geen idee had hoe ik een ander moest leren drummen. Ik was nooit dichterbij een formele muzikale opleiding gekomen dan een paar uur in het gezelschap van de fantastische jazzdrummer Lenny Robinson, die ik elke zondagmiddag zag optreden in de jazzclub One Step Down in Washington D.C. waar vaak bekende acts optraden. Daarnaast werd er elk weekend een jazzworkshop gehouden. Nadat de huisband (onder leiding van de legendarische Lawrence Wheatley) een paar sets had gespeeld, kregen jonge talenten de kans om te jammen met hun oudere, ervaren collega's. In de jaren tachtig, toen ik een tiener was, werden die workshops op zondag een vast uitje voor mijn moeder en mij. We zaten met een drankje en snacks aan een tafeltje en ademden dankzij het spel van meesterlijke muzikanten urenlang de heerlijke vrijheid van geïmproviseerde traditionele jazz in. Je wist nooit wat je kon verwachten

tussen de kale bakstenen muren van de doorrookte, donkere One Step Down. De muziek die op het podium werd gecreëerd was het enige geluid, want praten was streng verboden. Ik was vijftien en helemaal in de ban van punk. Maar hoewel ik meestal luisterde naar de hardste, snelste muziek die ik kon vinden, voelde ik een connectie met de emotionele elementen van jazz. Op standaard moderne popmuziek reageerde ik ongeveer zoals het jongetje in *The Omen* als hij een kerk ziet, maar het gecompliceerde weefsel van de jazzcomposities bevatte een dynamische schoonheid die me raakte. Soms was het heel gestructureerd, soms ook niet. Lenny Robinson was mijn favoriet. Zulke drummers zag je niet bij punkconcerten. Oorverdovende expressie met elegante precisie. Het zag er bij hem ongelooflijk makkelijk uit (ik weet dat het dat niet is). Voor mij was het een muzikaal ontwaken. Omdat ik mezelf in mijn slaapkamer had leren drummen op kussens en nooit iemand had gehad die zei wat ik 'goed' of 'fout' deed, was ik een inconsistente drummer met een ongecontroleerde aanpak. Ik was Animal van The Muppets, maar met minder techniek. Lenny had overduidelijk les gehad, en ik was vol ontzag voor zijn gevoel en beheersing. Mijn enige 'leraren' waren punkplaten: luidruchtige, snelle, dissonante vinylalbums met drummers die je niet 'traditioneel' zou noemen, maar op een ongepolijste manier iets onmiskenbaar geniaals hadden. Ik ben hun veel verschuldigd, die obscure punkdrummers van de underground, mensen als Ivor Hanson, Earl Hudson, Jeff Nelson, Bill Stevenson, Reed Mullin, D.H. Peligro, John Wright... Het zijn er te veel om op te noemen. Hun werk klinkt door in mijn spel. Hun onuitwisbare invloed is bijvoorbeeld te horen in 'Song for the Dead' van Queens of the Stone Age, 'Monkey Wrench' van Foo Fighters en zelfs in Nirvana's 'Smells Like Teen Spirit', om maar een paar nummers te noemen. Al die muzikanten opereerden ver buiten de scene van Lenny Robinson, maar ze hadden ook iets met hem gemeen: dat gevoel van schitterende, gestructureerde chaos dat me elke zon-

dag tot vervoering bracht in One Step Down. Ik streefde in mijn spel ook naar dat gevoel.

Mijn moeder en ik besloten op een klamme zomermiddag dat we haar verjaardag zouden vieren door zo'n wekelijkse jazzworkshop te bezoeken. Het was echt 'ons ding' en ik bewaar er warme herinneringen aan. Mijn vrienden deden nooit dingen met hun ouders en gingen al helemaal niet met hen naar jazzclubs in hartje D.C. Ik vond mijn moeder hartstikke cool, en jazz was een van de vele zaken die onze band versterkten. In de tijd van Generation X, van echtscheidingen en disfunctionele gezinnen, waren zij en ik dik bevriend. En dat zijn we nog steeds! Op die dag keek mijn moeder me na een paar sets van het kwartet van Lawrence Wheatley (en na een paar mandjes friet) aan, en ze zei: 'David, zou je misschien op het podium willen meespelen met de band, als een verjaardagscadeau voor mij?' Ik weet niet meer wat mijn eerste reactie was, maar ik denk dat het iets moet zijn geweest in de trant van: 'Ben je nou helemaal van de pot gerukt?' Ik speelde pas een paar jaar drums (kussens eigenlijk) en omdat ik alles had geleerd van punkplaten, was ik er nog lang niet klaar voor om jazz te spelen met muzikale zwaargewichten. Het was volstrekt onvoorstelbaar om dat podium op te gaan. Alsof je voor de leeuwen wordt geworpen. Het kon alleen maar uitlopen op een fiasco. Maar... het verzoek kwam van mijn moeder, die zo cool was geweest om me mee te nemen naar de club. Dus...

Ik zei met de nodige tegenzin dat ik het zou doen, kwam langzaam uit mijn stoel en liep door de met jazzliefhebbers volgepakte zaal naar het formulier naast het podium, waarop je je kon inschrijven. Er zaten koffievlekken op. Je moest je naam en instrument invullen. Ik bekeek de lijst met de namen van de andere, vermoedelijk zeer competente muzikanten en schreef snel 'Dave Grohl' en 'drums' op. Het was alsof ik mijn eigen doodvonnis ondertekende. Ik strompelde verwaasd terug naar ons tafeltje en had het gevoel dat de hele zaal naar me keek. Mijn gescheurde spijkerbroek en punk-T-shirt

waren kletsnat van het zweet. Wat had ik gedaan? Dit kon met geen mogelijkheid goed aflopen. De minuten leken wel uren. De ene verbijsterende muzikant na de andere werd naar het gewijde podium geroepen om de aanwezige jazzfans en -kenners te entertainen. Ze hielden zich allemaal staande in het gezelschap van die *jazzcats*. Ik verloor langzaam maar zeker al mijn zelfvertrouwen. Mijn maag zat in de knoop, het zweet stond in mijn handen en mijn hart ging als een razende tekeer toen ik daar zat en de gekmakende maatsoorten van de band probeerde te volgen. Ik vroeg me wanhopig af hoe ik in vredesnaam die ongelooflijk goede muzikanten moest bijbenen. Laat me alsjeblieft nog niet aan de beurt zijn, dacht ik.

Maar onherroepelijk kwam het moment dat de diepe bariton van Lawrence Wheatley luid en duidelijk door de speakers te horen was. 'Dames en heren,' zei hij, 'een hartelijk applaus voor... drummer... Dave Grohl!'

Ik kwam futloos overeind. Het schaarse applaus ebde weg zodra de mensen zagen dat ik geen door de wol geverfde jazzlegende was, maar een magere punk uit de voorsteden met vuile gympen en een T-shirt met KILLING JOKE erop. De blikken van de bandleden toen ik met lood in de schoenen naar het podium liep, deden vermoeden dat ze me aanzagen voor Magere Hein. Ik stapte het podium op, de meesterlijke Lenny Robinson gaf me zijn sticks en ik nam tegen wil en dank plaats op zijn troon. Voor het eerst zag ik de zaal vanuit zijn perspectief. Ik had de veiligheid van het tafeltje van mijn moeder verruild voor de podiumlichten. Ik zat daar als verstijfd en was me er pijnlijk van bewust dat iedereen me aanstaarde met zo'n blik van: oké, jochie, laat maar horen wat je kunt. Er werd afgeteld en de band speelde iets wat ik niet kende (dat gold overigens voor elk jazznummer ooit). Mijn eerste prioriteit was om gewoon in het ritme te blijven zonder flauw te vallen in een plasje van mijn eigen braaksel. Geen solo's, geen flair. Gewoon volgen en niets verneuken. Het duurde gelukkig maar kort en het verliep zonder incidenten. In

vergelijking met de andere muzikanten die hadden gespeeld had ik het getroffen met een verrassend kort stuk (dat was vast geen toeval). Toen het voorbij was, voelde ik me alsof ik een wortelkanaalbehandeling had overleefd. Ik bedankte de bandleden met een droge mond en een nerveuze glimlach en boog voor het publiek. Als de band had geweten waarom ik daar stond, hadden ze mijn dwaze wanhoopsdaad misschien beter begrepen. Die schatten van muzikanten hadden me (tot groot ongenoegen van vijfenzeventig betalende bezoekers) de kans gegeven om mijn moeder een verjaardagscadeau te geven dat ze nooit zou vergeten. Dat was me meer waard dan een staande ovatie. Ik liep nederig en beschaamd terug naar onze tafel en wist dat ik nog een lange, lange weg te gaan had voordat ik mezelf drummer mocht noemen.

Die middag maakte iets in me wakker. Ik gebruikte mijn afgang als inspiratie en besloot dat ik moest stoppen met mijn verwoede pogingen om in mijn slaapkamer het ei van Columbus te vinden. Ik moest leren drummen van iemand die wist wat hij deed. De enige geschikte kandidaat die ik kon bedenken was Lenny Robinson.

Een paar zondagen later gingen mijn moeder en ik opnieuw naar One Step Down, waar ik zo moedig was om Lenny aan te spreken toen hij naar het toilet liep. 'Eh... neem me niet kwalijk, meneer. Geeft u lessen?' 'Zeker man,' zei hij. '30 dollar per uur.' 30 dollar? Daar moest ik zes grasvelden voor maaien in de verzengende hitte van Virginia. Of een heel weekend werken bij Shakey's Pizza. Of een paar gram wiet minder roken. Doen we! We wisselden telefoonnummers uit en maakten een afspraak. Het kon niet lang meer duren voordat ik zou worden erkend als de nieuwe Gene Krupa.

Ons huis in Springfield (oppervlakte: 120 vierkante meter) was te klein voor een heel drumstel (vandaar ook de geïmproviseerde kus-sessies in mijn slaapkamertje), maar voor deze bijzondere gelegenheid haalde ik mijn drumstel van Tama, dat natuurlijk van veel mindere kwaliteit was dan het materiaal waarop Lenny speelde, uit de

oefenruimte van mijn band Dain Bramage. Ik zette de vijf onderdelen op voor de stereo in onze huiskamer en liet ze stralen met behulp van de glasreiniger die ik onder de gootsteen had gevonden. Ik was in gespannen afwachting van Lenny's komst en hoopte dat de burens zouden denken dat ik het was als ze zijn geniale spel hoorden.

'Daar is hij! Daar is hij!' riep ik uit alsof de Kerstman arriveerde. Ik kon mijn emoties nauwelijks de baas. Ik begroette hem bij de deur en nam hem mee naar onze bescheiden woonkamer, waar mijn glimmende drumstel nog naar amper opgedroogde glasreiniger stond te ruiken. Hij ging op het krukje zitten, bekeek het instrument en bracht een aantal van die onmogelijke riffs ten gehore die ik hem vaak had zien spelen in de jazzclub, een waas van handen en stokken die een spervuur van perfect getimed *drum rolls* produceerde. Ik keek verbijsterd toe en kon niet geloven dat dit gebeurde op het tapijt waarop ik al mijn hele leven had liggen dromen over een toekomst als drummer van wereldklasse. Het was eindelijk echt. Dit was mijn lotsbestemming. Ik zou binnen de kortste keren de nieuwe Lenny Robinson worden. Zijn riffs zouden de mijne worden.

'Oké,' zei hij toen hij klaar was. 'Laat maar eens horen wat je kunt.'

Ik raapte al mijn moed bij elkaar en speelde een medley van mijn grootste hits, de riffs en trucs die ik had gejat van mijn punkhelden. Ik beukte en ramde op mijn goedkope drumstel als een hyperactief kind met een onbedwingbare woede-uitbarsting, een explosie van rauwe glorie zonder enig ritme. Lenny keek streng toe en leek al snel te begrijpen dat hij zijn handen vol zou hebben aan zijn nieuwe klant. Na een rampzalige, kakofonische solo van enkele minuten gebaarde hij dat ik moest stoppen. 'Oké,' zei hij, 'om te beginnen hou je je stokken verkeerd vast.' Gênant! Ik nam de stokken op de juiste manier in mijn handen en verontschuldigde me voor mijn beginnersfout. Ik had ze altijd verkeerd vastgehouden omdat ik dacht dat het dikkere gedeelte van de sticks meer geluid zou voort-

brengen als het contact maakte met de drums. Dat was voor een erop los rammende neanderthaler als ik nog effectief ook. Ik begreep niet dat wat ik deed het tegenovergestelde was van goed jazz drummen. Lenny toonde me de traditionele manier om stokken vast te houden. Ik nam de stick in mijn linkerhand en legde die tussen mijn duim en wijsvinger, zoals alle grote drummers vóór hem het hadden gedaan, en zeer zeker ook vóór mij. Die simpele aanpassing maakte een einde aan alles wat ik dacht te weten over drummen. Ik zat van alle vermogens ontdaan op mijn krukje, alsof ik opnieuw moest leren lopen nadat ik tien jaar in een coma had gelegen. Het kostte me de grootste moeite om de stick op die nieuwe manier vast te houden. Hij liet me simpele rolls uitvoeren op een oefenpad. Om en om. Rechts, links, rechts, links. Langzaam de pad raken om een consistent ritme te vinden, keer op keer op keer. Rechts, links, rechts, links. En opnieuw. Rechts, links, rechts, links. Voordat ik er erg in had, was de les voorbij. Ik vermoedde dat het voor 30 dollar per uur goedkoper zou zijn om me in te schrijven bij Johns Hopkins en hersenchirurg te worden dan te leren drummen als Lenny Robinson. Ik gaf hem zijn geld en bedankte hem voor zijn tijd. Ik heb daarna nooit meer een drumles gehad.

‘Oké... eh... nou, dit is dus de bassdrum. Daar moet je je voet op zetten,’ zei ik, terwijl Harper haar gymschoentje op het pedaal zette. ‘Dit is de hi-hat. Daar moet je andere voet op.’ Ze ging er met de stokken in haar handjes goed voor zitten, helemaal klaar om los te gaan. Ik had geen idee wat ik deed en spoelde door tot voorbij al die verwarrende rechts-links-rechts-links-shit (met alle respect, Lenny) die Lenny Robinson me had laten zien. Ik leerde haar meteen een ritme: ‘Dit is een simpel patroon met de bass- en de snaredrum.’ Na een paar frustrerende pogingen liet ik haar stoppen. ‘Wacht even, ik ben zo terug.’ Ik rende de kamer uit. Ik wist precies wat ze nodig had. Niet mij, maar AC/DC.

Ik liet haar ‘Back in Black’ horen. ‘Hoor je dat?’ vroeg ik. ‘Dat is

de bassdrum. En dat is de hi-hat. En dat is de snaredrum.’ Ze luisterde aandachtig en begon te spelen. Haar timing was ongelooflijk solide; iedere drummer weet dat je de strijd dan al half hebt gewonnen. Ze beschikte over een aangeboren metronoom. Toen ze de coördinatie van de bewegingen onder de knie had, speelde ze met veel gevoel. Ik sprong op en neer en juichte. Mijn hart barstte uit zijn voegen van trots en ik headbangde en zong mee terwijl Harper speelde. Toen viel me iets merkwaardigs op aan haar houding. Haar brede rug was enigszins voorovergebogen, haar knokige armen en magere ellebogen wezen een beetje naar buiten en ze had haar kin geheven tot boven de snare. Verdomd zeg; ze was het evenbeeld van mij toen ik speelde op haar leeftijd. Het was alsof ik tegelijkertijd door de tijd reisde en een *out-of-body experience* had. Mijn mini-me leerde drummen en deed dat precies zoals ik het vijfendertig jaar eerder had gedaan: door met een ouder naar muziek te luisteren. Toch kan ik niet zeggen dat het me verbaasde. Zoals ik al zei: ik had altijd geweten dat het eraan zat te komen.

Zoals ik al schreef in het voorwoord van mijn moeders boek *From Cradle to Stage* zijn die muzikale impulsen niet zo mysterieus; ze zijn voorbestemd. Ze liggen verscholen in ons DNA in afwachting van het moment waarop ze worden ontsloten.

Ik schreef: ‘DNA is iets wonderbaarlijks. Diep in onze chemie dragen we kenmerken en eigenschappen mee van mensen die we nooit hebben ontmoet. Ik ben geen wetenschapper, maar ik geloof dat mijn muzikale talenten dit bewijzen. Het is geen kwestie van goddelijke interventie, het is gewoon vlees en bloed, iets wat vanbinnen komt. Op de dag dat ik voor het eerst een gitaar pakte en “Smoke on the Water” van Deep Purple probeerde te spelen, wist ik dat ik niet meer nodig had dan DNA en een heleboel geduld (en dat heeft mijn moeder in overvloed, laat dat duidelijk zijn). Mijn oren, hart en brein zijn uit iemand geboren. Iemand met wie ik een liefde deel voor muziek en liedjes. Ik ben gezegend met een genetisch symfonieorkest dat

staat te popelen om op te treden. Het wachten was alleen nog op dat vonkje...'

In Harpers geval was dat vonkje een dag eerder overgesprongen toen we in The Roxy, een vermaarde club op Sunset Boulevard, het eerste optreden bijwoonden van haar elfjarige zus Violet.

Ook dat had ik zien aankomen.

Violet was buitengewoon verbaal ingesteld. Ze sprak op haar derde met de duidelijkheid en woordenschat van een veel ouder kind en verbijsterde nietsvermoedende obers in restaurants vanuit haar kinderzitje met exact geformuleerde verzoeken: 'Neem me niet kwalijk, meneer. Zou ik iets meer boter kunnen krijgen voor mijn brood?' (Ik deed het bijna in mijn broek als ze zulke dingen zei. De mensen keken alsof ik een perverse buikspreker was en zij mijn pop.) Toen ze thuis een keer een woede-uitbarsting had aan de eettafel, probeerde ik haar tot bedaren te brengen: 'Het is goed hoor, schatje. Iedereen wordt weleens boos. Zelfs ik word soms boos.' Waarop ze antwoordde: 'Ik ben niet boos, ik ben gewoon gefrustreerd!' (Ik weet nog altijd niet wat het verschil is, maar Violet weet het wel.) Ik begreep dat ze een goed ontwikkeld echoïsch geheugen heeft en een dito gevoel voor patroonherkenning, waardoor ze dingen op gehoor kan nabootsen. Dat leidde er al snel toe dat ze op verzoek accentjes ging doen; toen ze nog werd vervoerd in een kinderzitje met smoothievlakken had ze al perfecte imitaties in huis van Ieren, Schotten, Engelsen, Italianen en noem maar op. Al snel ging ze met haar liefde voor muziek letten op zaken als toonhoogte en -soort. Ik hoorde haar op de achterbank inzoomen op de subtiele modulaties van de stemmen van haar favoriete zangers. De samenzang van The Beatles, het vibrato van Freddie Mercury, de soul van Amy Winehouse (het is een unieke gewaarwording om je vijfjarige kind in haar Yo Gabba Gabba-pyjama woord voor woord 'Rehab' te horen zingen). Ze had een gave, dat was duidelijk. En we weten inmiddels: dan is het alleen nog maar wachten op het vonkje.

Dat vonkje mondde uit in een bosbrand. Muziek werd de leidraad van haar leven en al snel vormde ze met een aantal klasgenoten een band. Ze ging met de dag beter en zelfverzekerder zingen en was een muzikale allesvreter met een liefde voor een enorme verscheidenheid aan muziekstijlen. Ze zong mee met alles en iedereen, van Aretha Franklin tot The Ramones. Haar inspirerende ontdekkingsreis vergrootte voortdurend haar reikwijdte. Haar genetische symfonie-orkest trad op en we konden er alleen maar naar luisteren. Het is immers iets wat van binnenuit komt.

Op de dag van Violets eerste 'officiële' optreden met haar band in The Roxy zat ik met mijn gezin in het publiek. 'Don't Stop Believin' van Journey, 'Hit Me with Your Best Shot' van Pat Benatar en 'Sweet Child O' Mine' van Guns N' Roses waren mijn favoriete nummers, maar er was meer om van te genieten. In de ogen van Harper, die links van me zat, zag ik de droom om zelf ooit ook muzikant te worden. En rechts van me zat mijn moeder, zichtbaar trots omdat een lid van een nieuwe generatie van haar familie het aandurfde om zich bloot te geven in een zaal vol vreemden. Het was een ontroerende ervaring, die ik misschien het beste kan samenvatten met een sms'je dat mijn moeder me later stuurde: 'Nu weet je ook hoe het is om gespannen toe te kijken als je kind haar passie volgt door met een mal kapsel in spijkerbroek en T-shirt op een podium te gaan staan.' Ze had gelijk. Het was geen goddelijke interventie. Het was vlees en bloed.

Ik heb inmiddels met twee van mijn kinderen opgetreden voor een publiek van duizenden mensen. Dat vervult me elke keer met een gevoel dat verdacht veel lijkt op de trots die mijn moeder moet hebben ervaren op die middag in One Step Down. Het is een fantastisch geschenk om getuige te mogen zijn van de passie en de moed van mijn kinderen als ze de sprong in het diepe wagen. Ik hoop dat ook hun kinderen die vreugde zullen voelen en het eens zullen zijn met de laatste woorden die ik schreef in het boek van mijn moeder:

‘Maar liefde is nog belangrijker dan de biologische connectie. Liefde onttrekt zich aan wetenschap en ratio en is het mooiste geschenk dat ik heb mogen ontvangen. Het is misschien de meest bepalende factor in een mensenleven, de belangrijkste muze van de kunstenaar. En geen enkele vorm van liefde kan tippen aan moederliefde. Moederliefde is het thema van het mooiste liedje dat het leven te bieden heeft. We staan allemaal in het krijt bij de vrouwen die ons het leven hebben geschonken. Zonder die vrouwen zou er geen muziek zijn.’